

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

Factors affecting management of students' activities of schools attached
to Bangkok Metropolitan Administration, Northern Thonburi Group

มานิตา น้อยใหญ่¹, รศ. ดร. นันทิยา น้อยจันทร์
Manita Noiylai, Assoc.Prof. Dr. Nuntiya Noichun
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Suan Sunandha Rajabhat University
goymani@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัจจัยในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร งานนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 91 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน ของ ครูซี และมอร์แกน ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยเท่ากับ .938 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวม และรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการปกครองและระเบียบวินัย และด้านกิจกรรมนักเรียนตามลำดับ 2) ปัจจัยในการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ ด้านครู ด้านผู้บริหาร และด้านสภาพแวดล้อมตามลำดับ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ตัวแปร เรียงลำดับน้ำหนักความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายบริหาร ด้านครู และด้านสภาพแวดล้อมตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, การบริหาร, งานกิจการนักเรียน

Abstract

This research aimed 1) to study the level of student affairs management of schools under the Bangkok Metropolitan Administration Northern Thonburi Group. 2) to study the factors of student affairs administration of schools under the Bangkok Metropolitan Administration Northern Thonburi Group. and 3) to study the factors affecting the student affairs administration of schools under the Bangkok Metropolitan Administration Northern Thonburi Group. This research was quantitative. The samples were the teachers in schools under the Bangkok Metropolitan Administration Northern Thonburi Group 91 schools 322 samples. (Krejcie & Morgan, 1970). The questionnaires were the data collection tools. The value of reliance equal to .938. As well as the statistics that used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The results were found that 1) the level of overall student affairs administration and the level of performance were at a high level all, in descending order, to be student welfare services, the administration and discipline and student activities, respectively 2) the factors of student affairs administration Overall and

each aspect had a high level of performance at all levels. In order to descend, namely, policy, administration and teacher practice in management and the environment, respectively. 3) Factors affecting the administration of student affairs of schools under the Bangkok Metropolitan Administration Northern Thonburi Group to be consisted of 3 variables weight significantly that to be the factors for policy management in teachers and the environment consecutively.

Keywords: Factors, Administration, Student's Activities

Received: 2019-06-04

Revised: 2019-11-15

Accepted: 2019-12-28

บทนำ

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ความว่าหน้าที่ของผู้จัดและผู้ให้ศึกษานั้น กล่าวอย่างสั้นที่สุดก็คือ “การให้คนได้เรียนดี” เพื่อที่จะสามารถทำงานสร้างตัวและดำรงตัวให้เป็นหลักเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ การให้เรียนดีนั้นจะอย่างไร ข้อแรกจะต้องสอนให้มีวิชาการที่ดี ที่ถูกต้องและแน่นแฟ้น ให้มีความสามารถและมีหลักการในการปฏิบัติ ข้อสอง ต้องฝึกหัดอบรมในจิตใจและความประพฤติ ปฏิบัติ ให้รู้เหตุรู้ผลและความผิดชอบชั่วดี เพื่อมิให้นำความรู้ไปใช้ทางเบียดเบียนกันและกัน ข้อที่สาม ต้องให้มีกำลังและสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางกายและทางใจ ผู้ที่ได้รับการศึกษาครบถ้วนเหมาะสมส่วนกันทุกด้านดังนี้ เชื่อได้ว่าจะเป็นผู้เข้มแข็งสามารถเต็มที่ในการปฏิบัติ ทั้งทางกายและทางความคิด จิตใจ จะกระทำหน้าที่การงานใดก็จะมุ่งหวังผลประโยชน์ที่แท้จริงของหน้าที่การงานนั้นเป็นใหญ่ ไม่หลงทาง ทั้งจะสามารถปฏิบัติบริหารอย่างมีประสิทธิภาพให้บรรลุผลอันสมบูรณ์ได้ด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคที่หนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เพื่อมุ่งหวังพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานของประชาชนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ มุ่งหมายเพื่อให้การศึกษากลายเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรม จริยธรรม ปลอดภัย และสมานฉันท์และปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นพลเมือง รวมทั้งส่งเสริมกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบและแรงงานต่างด้าวให้ได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มาตรฐาน เหมาะสมและสอดคล้องกับอัตลักษณ์และความต้องการของชุมชนและพื้นที่ เพื่อความมั่นคงในชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม มุ่งพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิด จัดบริการการศึกษาและการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนทุก

กลุ่มเป้าหมาย และทุกช่วงวัย สื่อการเรียนรู้ เวลา และสถานที่ เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของคนทุกกลุ่มเป้าหมาย แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชนที่มีคุณภาพ สนองความต้องการและความสนใจในการศึกษาเรียนรู้และระบบการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น เหมาะสม พร้อมด้วยระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐาน การศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สร้างจิตสำนึก ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรมของคนทุกช่วงวัยในพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สนองตอบความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาและสังคม ด้วยความรับผิดชอบตามหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น หากสาธารณชนทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมสนับสนุน ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้อง เข้าใจบทบาท เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนา ย่อมส่งผลให้การศึกษาของชาติบรรลุผลสำเร็จ วิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศตามความมุ่งหวัง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาให้กับประชาชนในชุมชน ตามกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 10 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มี

คุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การดำเนินงานของโรงเรียนจะมีคุณภาพได้นั้นจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง (อริยญา สารีโพธิ์, 2553, หน้า 2) เริ่มตั้งแต่ การดำเนินงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องอาศัยผู้บริหารที่เหมาะสม มีปัญญา มีความรู้ ในการบริหารสั่งการมายังผู้ปฏิบัติงานอันได้แก่ ครูและบุคลากรสถานศึกษา โดยต้องมีการสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งต้องดำเนินการผ่านกิจกรรมและการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยต้องอาศัยงานกิจกรรมนักเรียน ซึ่งมีหน้าที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเสริมสร้างพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ตลอดจนสมรรถภาพด้านต่างๆของนักเรียน (มาลีนี้ เกศธนากร, 2556, หน้า 2) ซึ่งงานกิจกรรมนักเรียนมีการดำเนินงานที่ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาไว้อย่างกว้าง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น การปฐมนิเทศ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน งานแนะแนว ทักษะการศึกษา ทะเบียนสะสมและประวัตินักเรียน งานบริการด้านสุขภาพ การจัดกิจกรรมและการจัดบริการต่างๆ ให้กับนักเรียน เป็นต้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551, หน้า 3-4) กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการ ศึกษาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ในปี พ.ศ. 2515 ปัจจุบันการจัดการศึกษากรุงเทพมหานครเป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 โดยมีการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ซึ่งภารกิจหลักในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร คือ การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษา และสำนักงานเขตมีโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 431 โรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด 436 โรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่กระจายทั่ว 50 สำนักงานเขต ทำหน้าที่จัดการศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นไปตาม

นโยบายรัฐบาลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วจากการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า งานกิจการนักเรียน เป็นงานที่สำคัญเพราะเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง ซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่ในการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนในด้านต่างๆ ให้มีทักษะและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นงานบริหารงานกิจการนักเรียนจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยต่างๆที่มีส่วนในการดำเนินงาน แต่ด้วยผู้บริหารสภาพแวดล้อม ชุมชน บริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกันทำให้ปัจจัยต่างๆ มีส่วนในการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาให้นักเรียนให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขอย่างยั่งยืนต่อไป ดังนั้นจึงชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยต่าง ๆ มีส่วนต่อการบริหารดำเนินการงานกิจการนักเรียน โดยมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน หากมีการดำเนินการที่เป็นไปอย่างเป็นระบบโดยอาศัยปัจจัยเป็นส่วนช่วยในการขับเคลื่อนให้การบริหารงานต่างๆ ประสบผลสำเร็จดังเป้าหมายที่กำหนดก็จะทำให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนประสบผลสำเร็จและจะเกิดผลประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างสูงสุด ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อนำผลการวิจัยไปสู่การพัฒนางานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 91 โรงเรียน จำนวน 322 คน โดยการเปิดตารางการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .938 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติตค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบขั้นตอนของทางบัณฑิตวิทยาลัย โดยการแจกและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ในการวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ทั้งหมด ทั้งนี้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการปกครองและระเบียบวินัย และด้านกิจกรรมนักเรียน ตามลำดับ

ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน มีระดับ

การปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่บนระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นเรื่อง โรงเรียนมีข้อมูลสุขภาพนักเรียนรายบุคคลมากที่สุด รองลงมา คือ มีห้องพยาบาล ส่วนประเด็นเรื่อง จัดที่จอดรถส่งและรับนักเรียนปลอดภัย มีระดับปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในอันดับท้ายที่สุด

ด้านการปกครองและระเบียบวินัย มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่บนระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นเรื่อง มีการทำทะเบียนนักเรียน เช่น ประวัติ ผลการเรียน เวลาเรียนมากที่สุดรองลงมาคือ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และยกย่องให้กำลังใจนักเรียนผู้ประพฤติดี ส่วนประเด็นเรื่อง สถานักเรียนมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน มีระดับปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับท้ายที่สุด

ด้านกิจกรรมนักเรียน มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่บนระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นเรื่อง จัดกิจกรรมทัศนศึกษา มากที่สุดรองลงมาคือ จัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ส่วนประเด็นเรื่อง จัดกิจกรรมการศึกษาออกสถานที่ มีระดับปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับท้ายที่สุด

2. ปัจจัยในการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ ด้านครู ด้านผู้บริหาร และด้านสภาพแวดล้อมตามลำดับ

ด้านสภาพแวดล้อม มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่บนระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นเรื่องสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนสะอาดและปลอดภัยมากที่สุด รองลงมา คือ ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ส่วนประเด็นเรื่อง โรงเรียนมีอาณาเขตบริเวณเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า มีระดับปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในอันดับท้ายที่สุด

ด้านครู มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่บนระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นเรื่อง ครูยกย่องชมเชยนักเรียนที่สามารถปฏิบัติงาที่ได้รับมอบหมายสำเร็จมากที่สุด รองลงมา คือ ครูนำวิธีการประชาธิปไตยไปใช้ในการปกครองชั้นเรียน ส่วนประเด็นเรื่อง ครูมอบหมายงานให้นักเรียนโดยคำนึงถึงความสามารถและความต้องการของนักเรียนเป็นหลัก มีระดับปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในอันดับท้ายที่สุด

ด้านผู้บริหาร มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่บนระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นเรื่อง ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อพัฒนาส่งเสริมคุณภาพนักเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผน การบริหารงานกิจการนักเรียน ส่วนประเด็นเรื่อง ผู้บริหารมีการพบปะพูดคุยให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน มีระดับปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในอันดับท้ายที่สุด

ด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่บนระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นเรื่อง มีการจัดอบรมความประพฤติหน้าเสาธงมากที่สุด รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม ส่วนประเด็นเรื่อง โรงเรียนมีการควบคุมความประพฤตินักเรียน มีระดับปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในอันดับท้ายที่สุด

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ตัวแปร เรียงลำดับน้ำหนักความสำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายบริหาร ด้านครู และด้านสภาพแวดล้อม และสามารถสร้างสมการในการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.275 + .344(X_4) + .226(X_2) + .132(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .403(X_4) + .281(X_2) + .179(X_1)$$

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. จากข้อค้นพบที่ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่อง มาจาก งานกิจการนักเรียน เป็นภาระงานอย่างหนึ่งที่สำคัญ เพราะมีการจัดระบบดูแลนักเรียน โดยครูต้องรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล มีระบบดูแลช่วยเหลือ มีข้อมูลนักเรียน เพื่อจะทำให้ช่วยลดปัญหานักเรียน อีกทั้งมีการสนับสนุนให้นักเรียนมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจผ่านกระบวนการบริหารวางแผน ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554, หน้า 3) ได้ให้ความหมายการบริหารงานกิจการนักเรียนว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติ เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนให้เป็นไปด้วยดี อันจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ หรือความถนัดความสนใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพล ห้วยทราย (2557, หน้า 36) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียนคือเพื่อเป็นการจัดการเรียนการสอน นอกเหนือจากเนื้อหาวิชาการเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้เพื่อการค้นพบตนเอง ส่งเสริมบุคลิกภาพ พัฒนาการของตนเองและความเจริญงอกงามทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเจริญเติบโตเป็นคนดีของสังคมไป รัตนาภรณ์ พลวัน (2555, หน้า 15) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ต่อครู และผู้เกี่ยวข้องมุ่งส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ สร้างกิจนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน ส่งเสริมและควบคุมนักเรียนให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและยังช่วยส่งเสริมความถนัด ความสนใจ ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนอีกด้วย ฉัตรชัย แสงจันทร์ (2555, หน้า 42) กล่าวว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน มี

ความสำคัญต่อตัวนักเรียน สังคม และประเทศชาติ เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ โดยให้ออกาสนักเรียนได้พัฒนาอย่างเท่าเทียมเสมอกัน เป็นการสร้างคุณภาพชีวิตของนักเรียน เพื่อจะให้ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปและผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ มาลินี เกศธนากร ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงาน กิจการนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. ปัจจัยในการบริหารงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากทั้งหมด ทั้งนี้เรียงลำดับสภาพการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ ด้านครู ด้านผู้บริหาร และด้านสภาพแวดล้อม เหตุเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานต่าง ๆ ในองค์กรหรือสถานศึกษาย่อมที่จะต้องมีการกำหนดนโยบาย ทิศทางหรือเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามกำหนดแบบแผนในทิศทางเดียวกัน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้กำหนดวางโครงสร้าง กำหนดบทบาทหน้าที่และครูเป็นผู้รับนโยบายเพื่อดำเนินการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงลักษณะของสภาพแวดล้อมภายในและนอกองค์การอันส่งผลต่อผลสำเร็จของงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Steers (1997, p. 104) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรสำคัญซึ่งมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การ โดยจำแนกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) นโยบายบริหารและการปฏิบัติ เช่นการกำหนดเป้าหมาย ทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำ และการตัดสินใจ ซึ่งล้วนแต่มีอิทธิพลต่อความ

สำเร็จหรือประสิทธิผลขององค์การ เพราะเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลในองค์การ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวขององค์การได้ 2) ลักษณะขององค์การ หมายถึง ลักษณะโครงสร้างขององค์การและความสัมพันธ์ระหว่างสายงานการบังคับบัญชาตามบทบาทหน้าที่ และตัวบุคคลในองค์การตลอดจนขนาดขององค์การ ซึ่งในลักษณะองค์การนั้นมีองค์ ประกอบในเรื่องการกระจายอำนาจความชำนาญเฉพาะทาง ความเป็นทางการ ช่วงการบังคับบัญชา ขนาดขององค์การ และลักษณะของเทคโนโลยีที่ใช้ในองค์การ 3) ลักษณะของบุคลากร หมายถึง ความผูกพันต่อองค์การ และการปฏิบัติงานในองค์การ 4) ลักษณะสภาพแวดล้อม หมายถึง ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การและลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์การ นิลมนี บัระภา (2553) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่ 1) ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม 3) ลักษณะของบุคลากร 4) ลักษณะขององค์การ และฉัตรภรณ์ สถาปิตานนท์ (2550, หน้า 31) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครู 3) ด้านสภาพทั่วไปของสถานศึกษา 4) ด้านชุมชน

ด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ ซึ่งมีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงมากเป็นอันดับแรก อาจเนื่องมาจากการกำหนดนโยบายเป็นการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ ที่ย่อมต้องมีเพื่อเป็นการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายของการดำเนินงานในภาพรวมเพื่อให้แผนงานที่จะปฏิบัติเป็นไปตามที่ องค์กรกำหนดและก่อให้เกิดความสำเร็จคล่องตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่องค์กรกำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีโพธิ์ วายุกักษ์ (ม.ป.ป., หน้า 4) ที่กล่าวว่า การกำหนดนโยบายและแผนงานขององค์กรต่างๆ เป็นภาระอื่นสำคัญของผู้บริหารองค์กรทุกคนที่จะต้องเข้าร่วมกันจัดทำและปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของ

องค์การ มีนโยบายและแผนงานที่ดีเพียงอย่างเดียว ไม่ใช่สิ่งสำคัญแต่ทำอะไรเพื่อให้สมาชิกในองค์กรให้ความร่วมมือสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นตามนโยบายและแผนงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพราะถ้ามีนโยบายและแผนงานที่ดีแต่ไม่สามารถปฏิบัติได้เนื่องจากไม่มีผู้สนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมตามนโยบายและแผนงานกำหนดนโยบายและแผนงานขึ้นมา ก็คือความประสบความสำเร็จเช่นกัน นี่คือการกิจที่นโยบายผู้บริหารองค์กรทุกคน และเกษมาพร ทองเอื้อ (2555) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย คือ ปัจจัยลักษณะบุคคล ปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะองค์การ และปัจจัยลักษณะนโยบายบริหารและการปฏิบัติ

สำหรับด้านครู ซึ่งเป็นปัจจัยรองลงมา เนื่องจากครูเป็นบุคลากรส่วนใหญ่ในสถานศึกษาที่เป็นผู้ปฏิบัติงานมากที่สุด โดยเฉพาะด้านของผู้เรียนทำให้ครูมีความเข้าใจต่อสภาพความเป็นจริง ซึ่งส่งผลสู่ประสิทธิผลของงานกิจการนักเรียน อันเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ได้กำหนดไว้ว่า “ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน สุนีย์ ยอดระบำ (2554, หน้า 12) กล่าวว่า ครู หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทในการสั่งสอนผู้เรียน ผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน และฉัตรภรณ์ สถาปิตานนท์ (2550) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านครู ด้านสภาพทั่วไปของสถานศึกษา ด้านชุมชน และด้านผู้บริหาร

สำหรับด้านผู้บริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยด้านถัดมา การที่ผู้บริหารจะดำเนินการบริหารงานกิจการนักเรียนให้เกิดประสิทธิผลได้นั้น จะดำเนินการตามลำพังหรือกลุ่มบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไม่ได้ ในการดำเนินงานต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากบุคลากรทุกฝ่ายในการปฏิบัติงานตามนโยบายหรือแผนของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษดา สุภคร (2552, หน้า 14) ที่กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ลุล่วงสำเร็จตามเป้าหมาย รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมกำกับติดตามการทำงานของบุคลากร จัดหาทรัพยากรและควบคุมกำกับติดตามการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ วิราวัลย์ ศรีกระทุ่ม (2555, หน้า 14) สรุปว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน เป็นพฤติกรรมกรรมการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม ทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ กฤษดา สุภคร (2552, หน้า 16) สรุปบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการศึกษาว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างมากในการบริหารงานและการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีบทบาทในการเสริมสร้าง สนับสนุนและวางแนวทางในการบริหารงานในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงจะต้องเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน ประสานและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และกาญจณี พิณิจลำดวน (2553, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการหรือการทำกิจกรรมของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างๆ โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากเป็นลำดับ

สุดท้าย น่าจะมีสาเหตุมาจาก การจัดดำเนินการกิจการงานใดใดก็ตาม ย่อมต้องอาศัยความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ บรรยากาศที่เอื้ออำนวยตลอดจนขนาดของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เต็มดวง จำนง (2550, หน้า 42) กล่าวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมไว้ว่า สภาพแวดล้อมหมายถึง การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ร่มรื่น สะอาด และเป็นปัจจุบัน ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา และเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ เพ็ญศรี จันทร อินทร์ (2553, หน้า 50) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมสถานศึกษาช่วยเสริมสร้างทักษะทางด้านสังคมให้นักเรียนรู้จักการอยู่ร่วมกัน การเคารพสิทธิของผู้อื่น มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ช่วยเสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกันในวิถีทางประชาธิปไตย และช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านอารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ พจนา เลี่ยมทอง (2554, หน้า 16) กล่าวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมว่า สภาพแวดล้อมโรงเรียน หมายถึง สภาพของสิ่งต่างๆ ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในโรงเรียน เป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพ และมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียน และนันทน์ภัส หัตถุปะนิตย์ (2558, หน้า 24) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ สิ่งที่อยู่รอบตัวผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ สิ่งของ กลุ่มสรรพสิ่งที่มีชีวิต ที่ส่งผลต่อการเรียน ไม่ว่าจะทั้งทางตรงและทางอ้อม อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดรับรู้และมีความประทับใจ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในทางที่ประสงค์หรือไม่ก็ได้

3. ผลการวิเคราะห์จากสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน สามารถเรียงลำดับน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้ดังนี้ ปัจจัยด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ (X₄), ปัจจัยด้านครู

(X_2), ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .683 สามารถพยากรณ์การบริหารงานกิจการนักเรียนได้ร้อยละ 46.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ กรุณา ภู่มะลิ และคณะ (2557, หน้า 166) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในภาพรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางการศึกษา ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

ปัจจัยด้านปฏิบัติตามนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นิลมณี บัวระภา (2553) ได้ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่ 1) ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม 3) ลักษณะของบุคลากร 4) ลักษณะขององค์การ และเบญจมาศ กระจดารัตน์ (2556, หน้า 109) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัยพบว่าระดับประสิทธิภาพการสอนครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก

เอกสารอ้างอิง

- กรุณา ภู่มะลิ และคณะ. (2557). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 8(1), 158-172. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยอกลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- กฤษดา สุภคร. (2552). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเตรียมการเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ฉัตรชัย แสงจันทร์. (2555). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ฉัตรราภรณ์ สถาปิตานนท์. (2550). ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มตากสินและกลุ่มมหาสวัสดิ์. สารนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นันทน์ภัส หัตถุปะนิตย์. (2558). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิลมณี บัวระภา. (2553). รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุด ลมฟ้าอากาศ. โรงเรียนบ้านขอนแก่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย.
- พจนา เลี่ยมทอง. (2554). การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาพื้นที่ท้ายดง-วังหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.

- มาลินี เกศธนากร. (2556). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต บริหารการศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัตนภรณ์ พลวัน. (2555). การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนีย์ ยอดระบำ. (2554). จริยธรรมด้านการปฏิบัติงานของครู ตามหลักอิทธิบาท 4 และบรรยากาศในองค์การที่พยากรณ์พฤติกรรมตามบทบาทของครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. สำนักหอสมุดกลาง กรุงเทพมหานคร. หน้า 12.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). คู่มือการปฏิบัติงาน มาตรฐานกระบวนการบริการข้อมูลข่าวสาร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ค้นเมื่อ 14 มกราคม 2561, จาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/1/files/ITA62/14คู่มือมาตรฐานการให้บริการข้อมูลข่าวสาร%20ปี%2062.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พรินทวนกราฟฟิค จำกัด.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2554). แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร บริหารทั่วไป. กรุงเทพฯ.
- อรัญญา สารีโพธิ์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. หน้า 3.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Steers, R. M. (1997). *Organization effectiveness: A behavior view*. Santa Monica, CA: Good Year.